

Het pad van devotie en liefde

– Bhupendra R. Vora

Het *Bhaktipad* resulteert in een intensiteit van liefde en devotie die er sterk eigen aan is. Ofschoon alle paden naar spirituele ontplooiing leiden, is het pad van devotie uniek in de zin dat het een transcendentale toestand schept waarin de lagere aspecten van de menselijke natuur die zich uitdrukken door middel van emoties, gedachten en handelingen, overstegen worden door liefde. Waar woorden en gedachten ophouden, blijft er een staat van nauw contact met het Ene, noem het God, Parabrahm of de Ene Realiteit.



De intensiteit van devotie en liefde resulteert in een staat van ontkenning van het zelf en een extase voor het Goddelijke. Elke aspirant kiest het pad dat het best past bij zijn temperament, want 'Ieder mens is voor zichzelf de weg, de waarheid en het leven'. Welke benadering u ook kiest, het eindresultaat moet God-Realisatie zijn; een transcendentale ervaring van de ene Realiteit, of van een goddelijk wezen dat beschouwd wordt als een symbolische representatie van God.

Kennis alleen over het bestuderen van de verscheidene kunsten, wetenschappen en geschriften blijft een proces van mentaal leren en, gespeend van de betrokkenheid van het hart, leidt het niet tot enige realisatie van de Waarheid. Want dit leren vindt slechts plaats op het intellectuele niveau.

In een van de Upanishads komt het verhaal voor van een aspirant die zich wendt tot een grote Leraar en hem vraagt om hem in te lichten over Brahman. De Leraar vraagt of hij hem over zijn vooruitgang wil vertellen, tot dan toe, en wat hij geleerd heeft. De aspirant doet uitgebreid verslag van alle Kunsten en Wetenschappen die hij onder de knie heeft en alle Geschriften die hij heeft bestudeerd. De Leraar glimlacht en zegt: 'Dit zijn alleen maar woorden, maar Brahman moet ervaren worden'. Op dezelfde manier leidt het

eenvoudigweg mechanisch opzeggen van mantra's of het voordragen van gezangen slechts tot een beperkt voordeel. Welke benadering ook, hetzij op het pad van kennis of op het pad van devotie, moet resulteren in een ervaring die voorbij de woorden ligt; een ervaring die de zintuigen en het verstand te boven gaat.

Het belang hiervan is benadrukt door alle Grote Leraren. De grote Sankaracharya zegt tegen de discipel in het allereerste vers van zijn *Mohmudgara, Bhaja govindam*: 'Reciteer de naam van Govinda; reciteer de naam van Govinda' (met liefde), daar geen enkele grammaticale kennis (die staat voor wereldse kennis) u zal bevrijden van de kluisters van Samsara. Het opzeggen gebeurt niet op het oppervlakkige niveau van spraak alleen, maar is een veel nauwer contact met het Goddelijke. Door de intensiteit van liefde en devotie wordt onze lagere natuur getranscendeerd en het bewustzijn werkt vanuit het Boeddhisch niveau of de Anandamaya Kosha, om geharmoniseerd te worden met en gecentreerd te worden in Brahman.

Iedere handeling die de Liefde (goddelijke Liefde) ontbeert is leeg. Dit werd gezegd door Paulus toen hij communiceerde met de Corinthiërs [I, hfdstk 13]. Hij zei:

'1 Al ware het, dat ik met de tongen der mensen en der engelen sprak, maar ik had de liefde niet, ik ware schallend koper of een schetterende cimbaal.

2 Al ware het, dat ik profetische gaven had, en alle geheimenissen en alles, wat te weten is, wist, en al het geloof had, zodat ik bergen verzette, maar had de liefde niet, ik ware niets.

3 Al ware het, dat ik al mijn bezittingen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam gaf om te worden verbrand, maar had de liefde niet, het baatte mij niets.

4 De liefde is lankmoedig, de liefde is goedertieren, zij is niet afgunstig, de liefde praat niet, zij is niet opgeblazen'.

Bovendien vertelt Paulus de Corinthiërs dat de liefde altijd de waarheid zoekt en tolerant is, rechtvaardig en onpartijdig. Ware liefde verdraagt, gelooft en duurt altijd voort.

Hij gaf een compleet handvest voor de liefde, waarbij hij deze beschreef als de hoogste deugd in ware liefde; de zoekter op het pad ziet een visioen van het Goddelijke, want het kenmerk van het Goddelijke is ook liefde. Liefde en devotie zijn ook het hart van zijn wezen en daarom moet een toegewijde deze karakteristiek volkomen ontplooiën. Maar deze liefde en devotie zijn niet hetgeen aan het oppervlakkige niveau van begeerte ligt, maar een diepere toestand van zelfloos zijn.

Dit vereist de ontkenning van die menselijke neigingen, begeerten, beperkingen en illusies die zijn ware aard verbergen. Naarmate het verstand gezuiverd wordt, in harmonie gebracht en bevrijd van verschillende soorten storende invloeden, worden de sluiers geleidelijk dunner en uiteindelijk verdwijnen ze. Dit leidt tot een steeds helderder zien en bewustzijn van het ware Zelf, van de Opperste Realiteit. Deze ervaring van de ware aard van liefde is er niet een die onder woorden gebracht kan worden. Narada's Bhakti Sutras verklaren dit besef als onbeschrijfelijk en een die ervaren wordt binnenin de diepten van het bewustzijn van de toegewijde.

Anivarchniyam Premaswarupam - vers 51

De ware aard van de liefde van God kan niet beschreven worden maar kan slechts ervaren worden.

In de Bhagavad Gita legt Krishna uit aan Arjuna wat de eigenschappen zijn van een Bhakta (het woord 'toegewijde' drukt de betekenis hiervan niet voldoende uit). Krishna beschrijft het kenmerk van een gelijkmoedig mens, een Stithpragna die tij-

dens al zijn handelingen zijn denken sta-
biel houdt en die vrij van begeerten is. Hij
heeft geen angsten temidden van ontbe-
ringen, blijft onaangedaan wat pleziertjes
betreft, is onthecht waar het gaat om harts-
tocht, vrees en woede; is geheel onthecht,
wat er ook gebeurt, of het nu goed is of
slecht, en toont geen voor- of afkeur. Hij
gaat uitgebreid in op de kenmerken van
een Bhakta (toegewijde), die altijd gecen-
treerd is in en in harmonie met het Godde-
lijke. Er wordt een zeer uitgebreide
beschrijving gegeven van een ware toege-
wijde - iemand die zijn zintuigen aan
banden gelegd heeft, overal gelijkmoedig
tegenover staat, zich verheugt in het wel-
zijn van allen. Zo iemand schrijft alle han-
deling toe aan het Opperste, draagt geen
enkel wezen een kwaad hart toe, is vrien-
delijk en mededogend jegens allen en is
vrij van zelfzucht.

‘Hij die bemint noch haat, noch treurt,
die goed en kwaad verloochent, zeer toe-
gewijd is, zo iemand ligt mij na aan het
hart’, zegt Krishna.

De lijst van kenmerken is zeer uitgebreid
en beschrijft die toestand van transcenden-
tie waar de Kama-manasische neigingen
overstegen zijn. De Leraar verduidelijkt
ook de eigenschappen van een *Gunatita*;
een die de drie guna’s van sattva, rajas en
tamas heeft overwonnen (harmonie, bewe-
ging en inertie). Pas wanneer men de wer-
king hiervan te boven is gekomen kan ware
realisatie ontstaan.

‘Waar *u* bent, is de Liefde niet’ is de staat
van het dualistische verstand, de gemiddel-
de mens. Het verstand, gecentreerd in
ikheid in al zijn subtiliteiten is immer aan-
wezig en vandaar dat de liefde er niet is.
Pas in volkomen wegcijfering kan ware
liefde bestaan. De ware aard van de mens
is Liefde, want hij is een vonk van het God-
delijke; maar de sluiers van duisternis - van
egoïsme, zelfzucht, hartstocht, woede, enz.
hebben haar bedekt. De volgeling van het
pad van devotie en liefde ontkent het zelf
door de intensiteit en eenpuntigheid van
zijn liefde en toewijding. Het proces van
wegcijfering en ontkenning moet uitge-

voerd worden in de dagelijkse uitvoering
van de plicht.

Een dichter-heilige, Narsinh Mehta van
Gujarat in India, was het perfecte voor-
beeld van een Bhakta. Zijn gedichten zijn
vol van deze doelbewuste liefde voor het
Goddelijke die hij zag in elk atoom van het
bestaan, en waar geen dualiteit bestond,
gaf hij een unieke versie van de ware
Vaishnava of toegewijde, als iemand die
zich altijd bewust is van het lijden van
anderen, en terwijl hij dit lijden van ande-
ren verlicht, is hij volkomen onzelfzuchtig.
Zijn gedicht ‘Vaishnav Jana to tene re
kahiye je pida parayi jane re...’ is een com-
pleet manifest van onzelfzuchtige liefde en
totale ontkenning van het zelf. Het was het
favoriete gedicht van Mahatma Gandhi en
werd gereciteerd op zijn gebedsbijeenkom-
sten.

In zijn bergrede bracht Christus dezelfde
boodschap toen hij zijn volgelingen vroeg:
‘Bemin uw naasten en vijanden en zegen
hen die u vervloeken, doe goed jegens hen
die u haten en bid voor hen die u vervolgen’.
Hij vroeg hen: ‘Wees volmaakt, even-
als uw Vader in de hemelen volmaakt is’.
Wanneer liefde zich in zijn goddelijke vol-
heid manifesteert, is er eenwording met
God.

Wat is de status van zulke totale liefde en
devotie? De status van constante en on-
onderbroken adoratie van het Goddelijke.
Door verzaking en onthecht zijn op het
uiterlijke en innerlijke niveau, schept de
aspirant op dit pad aldus een toestand
waarin een intense liefde voor God en toe-
wijding zijn hele wezen vervult met uitslui-
ting van al het andere. Er is wel gezegd dat
het opzeggen van hymnen en mantras en
het geven van voordrachten of daarnaar
luisteren devotie schept. Maar als het
opzeggen of luisteren slechts bestaat op
het niveau van de zinnen en van het ver-
stand, komt er geen groot voordeel uit
voort. Als gevolg hiervan is een totale en
onvoorwaardelijke overgave met een inten-
siteit van liefde en devotie vereist opdat
goddelijk mededogen op de toegewijde
neerdaalt.

Daarom adviseert Narada de volgelingen van dit pad om 'de liefde van God alleen te cultiveren; cultiveer liefde van God alleen' (vers 42 - Bhakti sutras) Tadev Sadhyatam, Tadev Sadhyatam.

Door de intensiteit van toewijding verheft de sadhak zijn bewustzijn tot het niveau van het atman. In deze staat is hij zich niet alleen bewust van zijn eigen echte natuur maar ook van de realiteit die verborgen is in ieder menselijk hart, en die ook alle verscheidene levensvormen doordringt. Dit besef veroorzaakt een volmaakte eenwording van bewustzijn en alle leven wordt gezien als een geheel. In deze staat wordt het bewustzijn van de toegewijde groter om het hele universum te omvatten en verdwijnen alle onderscheidingen van welke soort dan ook. Er blijft alleen de Ene Realiteit.

In antwoord op een vraag van een monnik sprak de Boeddha over de vier meditaties van liefde, mededogen, vreugde en gelijkmoedigheid. Toen hij sprak over de meditatie van de liefde, vroeg hij de monnik zijn hart en verstand zo in te stellen dat er een constante staat bestond van liefde voor het leven. Waar zulke liefde is, is het zelf niet aanwezig.

'Het geheime hart is de tempel der toewijding; daar ontsteken de heiligen de vlam van zuiverste opoffering, die ongezien maar niet onaanvaard brandt'.
Hannah More

Uit: Theosophy in New Zealand,
september 1999
Vertaling: A.M.I.

De wijze is iemand
van wie de intelligentie
niet verstoord wordt door begeerte.
Hij is zachtaardig, puur en evenwichtig.
Hij is gelijkmoedig, gestadig,
vredig en bestendig.
Hij gaat onverstoorbaar voort.

Avadhuta Gita, Hoofdstuk VIII, vers 8.2